

Bemærkninger til forslaget

Danmark oplever i disse år en epidemilignende stigning i antallet af overvægtige børn og voksne. Siden 1987 er der sket en stigning på næsten 75 pct. I dag skønnes det at ca. 15 pct. af de danske skoleelever er overvægtige. Ekspertter vurderer, at Danmark om 5-10 år vil være på samme niveau som USA, hvor 25 pct. af de amerikanske børn og unge er overvægtige, hvis der ikke gøres noget nu.

Den største stigning i fedme og overvægt ses hos børn. Det er derfor hensigtsmæssigt, at vi først og fremmest sætter ind her, fordi man som beskrevet i rapporten »Fedme i Danmark«, Den Almindelige Danske Lægeforening, 2001, ved en tidlig indsats over for overvægtige børn og børn med familær disposition for fedme har mulighed for at nedsætte disse personers risiko for at blive overvægtige som voksne. Samtidig peger rapporten på, at man med hensyn til at forebygge fedme hidtil har opnået langt den største succes med varige ændringer af kost- og motionsvaner hos børn. Overvægt i barndommen og ungdommen betyder øget risiko for overvægt i voksenalderen, men også i sig selv en øget risiko for sygdom og for tidlig død. Verdenssundhedsorganisationen, WHO, har påvist, at personer, der er overvægtige som børn og unge, har op til fem gange forøget risiko for at blive ramt af hjerteproblemer senere i livet i forhold til normalvægtige personer. Der henvises til »Obesity: Preventing and Managing the Global Epidemic – Report of a WHO Consultation on Obesity«, Geneva, 3.-5. June 1997. WHO, 1998.

Tallene taler deres tydelige sprog. De seneste tal fra Statens Institut for Folkesundhed, som stammer fra 1996-97, viser, at 1-2 pct. af de 5-7-årige og 2-4 pct. af de 14-16-årige er decideret fede, mens hyppigheden af egentlig overvægtige ligger på 15 pct. blandt de 14-16-årige. Der henvises til undersøgelsen »Børns sundhed ved slutningen af skolealderen – en undersøgelse blandt elever i 8. og 9. klasse i 1996/97«, Statens Institut for Folkesundhed, 2000.

Der er mange gode intentioner i regeringens nationale handlingsplan mod fedme (»Oplæg til national handlingsplan mod svær overvægt: forslag til løsnin-

ger og perspektiver«, Sundhedsstyrelsen, 2003), men der bør sættes endnu kraftigere ind over for gruppen af overvægtige børn og unge. Og det bør ske nu. Samtidig bør det tværfaglige samarbejde omkring overvægtige børn og unge styrkes mellem de praktiserende læger, diætisterne og sundhedsplejerskerne, lige så vel som der bør tages initiativer til opfølgende vejledning af de børn, der kommer hjem efter ophold på landets julemærkehjem, så positive oplevelser og et eventuelt vægttab også kan fastholdes i fremtiden.

Konsekvenserne ved at være et overvægtigt barn er ikke alene af fysiologisk karakter, men i lige så høj grad psykologiske og sociale. Selvpfattelsen lider ofte under drillerier og mobning fra andre børn, hvilket forringer den enkeltes livskvalitet. Hvis barnet ikke opnår en normalvægt som barn eller ung, viser undersøgelser, at prognosen for at tabe sig er meget ringe.

Børn og unge er alderen taget i betragtning en følsom gruppe, som bør vejledes professionelt i deres nærmiljø. Netop fordi vægt kan være et ømtåleligt emne, er det vigtigt, at kost- og motionsvejledningen foregår i beskyttede og professionelle omgivelser på baggrund af den praktiserende læges henvisning. Det anbefales, at netop de 0-18-årige henvises til de kliniske diætister, som har næsten 30 års erfaring med vejledning af patienter med ernæringsrelaterede problemer. De kliniske diætister er de eneste kostvejledere, der har dokumenteret klinisk erfaring og er autoriseret af Sundhedsstyrelsen. Nye undersøgelser har samtidig vist, at patienter, der henvises til en klinisk diætist frem for at få kostvejledning ved egen læge, har langt større succes med vægttab og med efterfølgende at fastholde den sunde livsstil. Der henvises til »Kostvejledning i almen praksis ved praktiserende læge eller diætist – En randomiseret undersøgelse analyseret i et MTV-perspektiv«, Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed, Københavns Amt, 2003.

Forældrene til overvægtige børn og unge har også et ansvar, men ansvaret er for tungt til, at den enkelte familie kan løfte det alene. Ofte er forældrene også overvægtige, hvorfor en vejledning af familien som helhed